

Motion till riksdagen 2018/19:752

av **Anna Wallentheim (S)**

Högre krav på certifierad palmolja

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa högre krav på att det i Sverige endast ska användas certifierad palmolja och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ställa sig bakom Amsterdamdeklarationen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Nyligen släppte WWF rapporten ”Living Planet Report 2018” som granskar tillståndet på planeten. Den visar att bestånden av vilda ryggradsdjur i genomsnitt har minskat med 60 procent sedan 1970. Samma vecka kom Naturvårdsverket ut med en rapport som visar enligt en ny beräkningsmodell att 80 procent av alla utsläpp av farliga kemikalier kopplat till svensk konsumtion sker i andra länder. De stora koldioxidutsläppen från avskogning som påverkas av svensk konsumtion orsakas framför allt av palmolja från Sydostasien och nötkött som importerats från Latinamerika, främst Brasilien. Slutsatsen av båda rapporterna är att mer behöver göras för att vår konsumtion blir mer hållbar.

Efterfrågan på palmolja är stor, och Europa är en av världens största importmarknader. Palmolja är en mångsidig och effektiv produkt som kommer fortsätta att användas i olika branscher och i många livsmedelsprodukter – men Sverige som nation måste göra allt för att se till att palmoljan är hållbart producerad.

Palmolja är en vegetabilisk olja som utvinns av frukterna från oljepalmen, *Elaeis guineensis*. Nästan 90 procent av produktionen av palmolja kommer från länderna Malaysia och Indonesien, men produktionen ökar även i andra länder. Palmolja utgör 30 procent av den totala världsproduktionen av vegetabiliska oljor och fetter och med dagens utveckling kommer produktionen att fördubblas under de närmaste tio åren, vilket motsvarar 60 miljoner ton.

Detta beror främst på en ökad världshandel som också innebär att våra konsumtionsvanor i Sverige påverkar förhållanden i andra länder. Bland annat vet vi idag att stora delar regnskog har huggits ner och ersatts med oljepalmsodlingar. Den

ökade konsumtionen av palmolja leder alltså till att människor, djur och växter trängts bort, vilket lett till försämrade och i värsta fall förstörda livsmiljöer.

Palmoljeindustrin hotar därmed ovärderliga ekosystem och ignorerar i många avsnitt ursprungsbefolkningens rättigheter. Med anledning av detta måste vi såklart agera och ställa högre krav på den palmolja som förs in och används i Sverige.

Palmolja är den viktigaste vegetabiliska oljan för länder som Indonesien, Indien och Kina. Framför allt används palmolja för matlagning i dessa länder. EU-länderna står för den fjärde största användningen av palmolja men inom EU är användningen mer spridd till olika livsmedelsprodukter och även kemisk-tekniska produkter, kosmetika eller som råvara för bioenergi och biodiesel.

Enligt uppgifter från Jordbruksverket krävs ingen särskild importlicens för import av palmolja till EU. Import av palmolja utifrån EU kräver inte heller någon föranmälan till Livsmedelsverket, vilket endast gäller vid import av vissa livsmedel med krav på särskilda säkerhetskontroller.

Självklart är det också så att palmoljeindustrin är ekonomiskt viktigt för Malaysia och Indonesien och skapar viktiga arbetstillfällen för dessa länder, i bara Sydostasien räknar man med att 4,5 miljoner människor försörjer sig genom att odla palmolja. 40 % av den palmolja som produceras i Indonesien kommer från småskaligt jordbruk, vilket för många familjer är grunden till försörjning och har gett förhöjd levnadsstandard.

Att helt förbjuda palmoljan är därför inte ett hållbart alternativ. Efterfrågan växer globalt helt tiden och att ersätta den med andra former av oljor, till exempel soja eller kokos, är inte heller ett hållbart alternativ då dessa inte är lika produktiva och därmed kan riskera skövling av ännu mer regnskog.

Det vi däremot kan göra är att ställa högre och tuffare krav på företagen, både företag som använder palmolja i sina produktioner samt de företag som handlar med palmolja. Detta genom att bland annat ställa krav på certifierad palmolja.

Ett arbete har inletts i Europa med syfte att stödja en 100 procent hållbar leverantörskedja av palmolja till senast 2020. Den så kallade Amsterdamdeklarationen syftar till att länder och organisationer visar sitt stöd till för en fullt hållbar leverantörskedja av palmolja. Amsterdamdeklarationen har undertecknats både av regeringar och industriorganisationer i olika länder i Europa. Dock inte av Sverige.

Sverige har högt ställda miljö- och klimatmål och anses globalt vara ett föregångsland i hållbarhetsfrågor och hållbar konsumtion. Att därför inte sälla sig till de nationer som stödjer hållbar palmolja klingar ihåligt. Risken finns att andra, mindre miljömedvetna nationer som Kina och Indien, får större inflytande i kraven på palmoljeproduktionen.

Anna Wallentheim (S)